

==
= N A S Z E J E S T J U T R O
==

Rok II

Kwiecień

nr. 18

Deklaracja Rady Jedności Narodowej.

Rada Jedności Narodowej na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliła poniższą deklarację :

O co walczy Naród Polski.

Naród Polski pierwszy w tej wojnie chwycił za broń przeciwko agresji niemieckiej i trwa niezlomnie w tej walce od roku 1939 w zespole swoich wielkich sojuszników. Zwycięstwo, okupowane co - dziennie strumieniami polskiej krwi i niezmiernymi cierpieniami najszerszych mas społecznych - zbliża się. Dla ostatecznego jego osiągnięcia potrzebne są dalsze ofiarne, powszechne wysiłki całego narodu; wysiłkom tym towarzyszyć musi pełna świadomość celów tej walki, dla których ponosimy największe w naszych dziejach ofiary.

Program polskich celów obecnej wojny tkwi głęboko w sercach wszystkich Polaków: wywodzi się on z naszych wielowiekowych tradycji narodowych oraz ze zrozumienia roli Polski w rodzinie wolnych ludów Europy i świata.

Dwa są główne kanony tego programu :

- a/ wolność, całość, suwerenność, siła i bezpieczeństwo oraz zdrowy rozwój wewnętrzny Rzeczypospolitej;
- b/ trwały pokój międzynarodowy, sprawiedliwość międzynarodową, zgodną współpracę wolnych narodów dla powszechnego dobra całej ludzkości.

Wchodząc z powyższych założeń naczelnych, wola Narodu Polskiego, reprezentowanego przez legalne państwowe władze w Londynie, t. zn. przez Prezydenta Rzplitej, Rząd Polski oraz Naczelnego Wodza Sił Zbrojnych, w kraju zaś skupionego przy Polkomochniku na Kraj - Wiceprzewodniczącemu Rządu Rzplitej i Komendantowi Armii Krajowej, a politycznie wyrażając - jego swą wolę w warunkach okupacji w Radzie Jedności Narodowej, formułuje następująco zasadnicze cele wojny :

Warunki trwałego pokoju.

Cierpienia całej ludzkości, spowodowane przez tę wojnę, wymagają poczynienia skutecznych kroków natury międzynarodowo-politycznej, któreby zapewniły światu trwały pokój. W tym celu niezbędne jest nie tylko bezkompromisowe i całkowite pokonanie państw napaściowych, w pierwszym rzędzie Niemiec, lecz i całkowite, na wszechstronne rozbrojenie Niemiec na polu militarnym, gospodarczym, politycznym i społecznym. Niemcom muszą być odebrane bazy strategiczne wypadowe na Zachodzie i Wschodzie oraz na Bałtyku, musi być zlikwidowany niemiecki przemysł zbrojeniowy, umiędzynarodowione porty morskie i żegluga. Trzeba zniszczyć ducha pruskiego i hitlerowskiego w tym narodzie, rozczłonkować Rzeszę Niemiecką, poddać kontroli międzynarodowej wychowanie młodzieży i wszelkie przejawy życia zbiorowego celem niedopuszczenia do powstania w Niemczech szowinistycznych tendencji do odwetu i nowej agresji. Sorowe ukaranie wszelkich przestępców wojennych oraz zmuszenie Niemiec do odbudowy zniszczonych przez nie krajów sąsiadów na długie lata bulgic w społeczeństwie niemieckim leżą przed prowokowaniem konfliktów wojennych.

2.

Pycha i samolubstwo niemieckie, brutalność ich i egoizm muszą być zniweczone i wytepcione doszczętnie. Polska, jako kraj bezpośrednio narażony na agresję i okrucieństwo winna mieć należyty głos i udział w kontroli Niemiec.

pozytywnym działaniem na rzecz trwałego pokoju winna się zająć nowa międzynarodowa organizacja politycznego współżycia narodów, oparta na zasadach demokratycznych, wyposażona w realną siłę wykonawczą, gwarantującą posłuch dla jej nakazów. Podstawą tej organizacji winno być rzeczywiste równouprawnienie mniejszych narodów i dopuszczenie ich do współdecydowania o przyszłym ustroju i stosunkach międzynarodowych.

Dalszym istotnym i zasadniczym warunkiem dla zapewnienia Europie trwałego pokoju jest niedopuszczenie do czyjejkolwiek hegemonii w Europie środkowej i południowo-wschodniej. Jedną z najważniejszych dróg, prowadzących ku temu, jest łączenie się państw tej części Europy w związki federacyjne. Od początku tej wojny Polska stała się wśród państw sprzymierzonych pionierem idei dobrowolnego związania się ze sobą państw w celu zapewnienia warunków swobodnego rozwoju politycznego, kulturalnego i gospodarczego, w szczególności zaś w celu zastąpienia separatyzmu politycznego przez współdziałanie, oraz w celu wspólnego zorganizowania wzajemnego bezpieczeństwa.

Wszystkie te związki oraz powszechne współżycie międzynarodowe winny być trwale oparte na zasadach etyki chrześcijańskiej, przy potępieniu wszystkiego, co operuje siłą, podstępem, demagogią lub fałszem politycznym.

Odrodzone Państwo Polskie opierać będzie swoją politykę zagraniczną na ścisłym sojuszu z W. Brytanią, Stanami Zjednoczonymi Am. Półn., Francją oraz Turcją i na ścisłej współpracy z innymi krajami sprzymierzonymi. Na tych samych zasadach pragnie Polska oprzeć swoje stosunki z sąsiadem wschodnim - Unią Sowiecką, pod warunkiem pełnego uznania z jego strony integralności przedwojennej terytorium Rzplitej oraz zasady nieingerowania w stosunki wewnętrzne.

Granice Państwa Polskiego.

Zgodnie zarówno z uzasadnionymi prawami dziejowymi i interesami Polski, jako też zgodnie z warunkami trwałego pokoju w Europie, winno Państwo Polskie uzyskać odpowiednie ramy terytorialne.

Do Rzplitej winny więc być włączone całe Prusy Wschodnie zniemczone siłą i podstępem, odwieczny port dorzecza Wisły, Gdańsk, przylegający do dawnej granicy polskiej klin pomorski pomiędzy Bałtykiem i ujściem Odry a Notecią, ziemie między Notecią i Wartą, wreszcie Śląsk Opolski z odpowiednim pasem bezpieczeństwa. Na terenach tych, powinno nastąpić niezwłocznie zabezpieczenie w sposób trwały interesów Polski.

Na całej Odrze i w portach nadodrzańskich winny być trwale zabezpieczone żywotne gospodarcze interesy Polski.

Szeroki pas ziem, położonych na zachód od nowej granicy Polski, winien być poddany długotrwałej okupacji polskiej.

Granica polsko-czeska powinna być uregulowana w zgodnym porozumieniu między Polską a Czechosłowacją na podstawie układu z dnia 5.XI.1918, zawartego między ówczesną polską Radą Narodową dla ks. Cieszyńskiego a czeskim Narodnim Wyborem pro Slezsko.

Na wschodzie Polski utrzymana być musi granica polska ustalona w Traktacie Lyskim.

Wzajemne stosunki Polski i Litwy winny być oparte na zasadach jak najbliższego współżycia i współdziałania, przy uwzględnieniu aspiracji Narodu Litewskiego do niepodległego bytu. Naród Polski widzi w tym podstawowy warunek wzajemnego bezpieczeństwa i wszechstronnego rozwoju gospodarczego.

Ustrój polityczny Rzplitej.

Odrodzona Rzplita, nawiązując do swoich dawnych tradycji, oraz zgodnie z ideałami demokratycznymi, oprze swój ustrój na systemie demokracji parlamentarnej przy działaniu silnych rządów. W możliwie najrychlejszym czasie zostaną przeprowadzone wybory do parlamentu, na podstawie nowej, demokratycznej ordynacji wyborczej. Parlament ten dokona zmiany konstytucji, która sformułuje zasady wszechstronnej, wolności obywatelskiej, swobody religii, sumienia, przekonań politycznych, słowa, druku, zgromadzeń i stowarzyszeń oraz zasady równości praw obywatelskich przy równości obowiązków i niezależności wymiaru sprawiedliwości. Organizacja władzy wykonawczej oparta zostanie na zasadzie: a/ decentralizacji wielu funkcji administracyjnych i przekazania maximum funkcji administracji państwowej szeroko rozbudowanej organom samorządu terytorialnego, gospodarczego i zawodowego; b/ zasadzie praworządności na wszystkich szczeblach i odpowiedzialności wobec prawa.

Zbrojnym ramieniem Rzplitej będzie Armia Narodowa, stojąca poza polityką i poświęcona zadaniom zewnętrznego bezpieczeństwa Państwa i Narodu, Armia, przesiąknięta duchem demokratycznym, otoczona miłością i zaufaniem całego społeczeństwa.

Tymi drogami Rzeczpospolita dążyć będzie do przeniknięcia całego polskiego życia publicznego duchem prawdziwej wolności i prawdziwej demokracji. Najszersze warstwy społeczeństwa - zgodnie ze swoimi potrzebami i zgodnie ze swoją wolą - rządzić będą swoimi losami po przez organy państwowe, podlegające ich stałej i rzeczywistej kontroli.

Stosunek do innych narodowości.

Naród Polski mieć będzie na względzie w całej pełni interesy innych narodowości, mieszkających w granicach Państwa, wymagając od nich lojalności i wierności w stosunku do praw i interesów Narodu Polskiego, Polska oprze swój stosunek do tych narodowości na zasadzie równouprawnienia politycznego oraz zapewnienia im warunków pełnego rozwoju kulturalnego, gospodarczego i społecznego w ramach jedności państwowej i wspólnego dobra wszystkich obywateli.

Przebudowa struktury społeczno - gospodarczej.

Dożąc do podniesienia potencjału gospodarczego Polski i usunięcia krzywdzących dysproporcji społecznych, odrodzone Państwo Polskie przystąpi do gruntownej przebudowy struktury życia gospodarczego, któraby uczyniła zadość interesom szerokich mas ludu wiejskiego i miejskiego. W tym zakresie upowszechnienie własności, to jest rozszerzenie jej na możliwie największą liczbę jednostek gospodarujących, będzie najważniejszym zadaniem Państwa. Drugim zadaniem Państwa będzie podniesienie dochodu społecznego i sprawiedliwy jego podział. Państwo obejmuje funkcje kierownicze i kontrolne w gospodarce, celem zapewnienia realizacji planu gospodarczego Polski. Państwo będzie miało prawo przejmowania lub uspokojniania przedsiębiorstw użyteczności publicznej oraz kluczowych przemysłów, a także aparatu transportu oraz wielkich instytucji finansowych - w wypadku gdy ~~to~~ będą wymagały tego potrzeby ogólne.

W okresie przejściowym będą przejęte pod zarządek państwowy przy udziale czynników społecznego przedsiębiorstwa przemysłowe zarządzane podczas okupacji przez Niemców, jak również wszelkie własność polniecka i bezpańska.

Przyszły parlament zdecyduje, czy przejęcie przedsiębiorstw przez Państwo nastąpi ze odszkodowaniem, czy bez odszkodowania.

Gospodarka planowa

Gospodarstwo narodowe polskie we wszystkich ich dziedzinach, a więc w rolnictwie w produkcji surowców i przełyśle przetworczym, w rzemiośle i handlu oraz w finansach publicznych i prywatnych, będzie prowadzone według zasad gospodarki planowej, przy czym uwzględnione będą następujące cele i zasady podstawowe:

- a/ szybka odbudowa warsztatów pracy zniszczonych podczas wojny,
 - b/ planowa rozbudowa przemysłów opartych na krajowych surowcach kopalnianych, rolniczych, leśnych, obok rozbudowy przemysłu, służącego celom obronności Państwa,
 - c/ pełne zatrudnienie wszystkich stojących do dyspozycji sił roboczych i właściwe ich usycie,
 - d/ wyrównania poziomu gospodarczego Polse i z państwami zachodu Europy w drodze celowych inwestycji publicznych czy prywatnych.
- Własność prywatna traktowana będzie nie jako nieograniczony niczym przywilej osobisty, lecz jako podstawa dopełnienia zleconych funkcji społecznych i państwowych.

Planowa szybka rozbudowa przemysłu w Polsce związana będzie z energiczną akcją Państwa Polskiego w kierunku uzyskania dla Polski należytego udziału w obrotach wymiany międzynarodowej, a zwłaszcza w obrocie surowcami światowymi.

Przebudowa ustroju rolnego

W milionowych masach chłopskich widzimy niepożyta siłę przyszłości i źródło energii narodowej.

Polska, jako kraj o przewadze elementu rolniczego, musi zwrócić szczególną uwagę na rozwiązanie zagadnienia zdrowego i twórczego ustroju rolnego. Za podstawę postępowania w tej dziedzinie przyjęta zostanie zasada upowszechnienia własności rolnej oraz upelnorolnienia gospodarstw karkowatych. Będzie więc niezwłocznie podjęta szeroka akcja przebudowy ustroju rolnego, oparta na następujących głównych zasadach:

- a/ Państwo przejmie natychmiast po wojnie - na planowe zabezpieczenie przebudowy ustroju rolnego - wszelkie prywatne obszary ziemi przekraczające 50 ha.
- b/ Z zapasów ziemi będą tworzone jednorodzinne gospodarstwa chłopskie o wielkości od 8 - 15 ha. w zależności od gleby, uprawy i położenia, dające możliwość pracy racjonalnej, wydajnej i zaspokajającej potrzeby rodziny.
- c/ Do tych norm zostaną powiększone gospodarstwa karkowate.
- d/ Lasy zostaną upaństwowione.

e/ Państwo otoczy specjalną opieką całokształt gospodarki rolnej celem podniesienia produkcji i spójności wsi oraz celem ukłwiania wymiany plodów pracy rolniczej. Wios otrzymać wszelkie możliwe pomoce potrzebne w postaci budowy dróg, regulacji rzek, melioracji, elektryfikacji, budowy elewatorów, rozwoju sieci spółdzielni, wreszcie w formie należytej oświaty zawodowej.

Ta część ludności wiejskiej, która nie znajdzie zatrudnienia na wsi, będzie miała zagwarantowane masowe przeszkolenie fachowe i zostanie skierowana do pracy w przemyśle, rzemiośle, spółdzielczości, handlu i komunikacji.

Tymi drogami Państwo Polskie zmierzać będzie do likwidacji objawów biedy wiejskiej i upośledzenia społecznego wsi oraz do podniesienia gospodarczego i kulturalnego milionowej rzeszy ludności wiejskiej, stwarzając w ten sposób warunki dla ogólnego podniesienia poziomu społeczno-gospodarczego całego kraju.

48 48

5.

Upowszechnienie własności w miastach.

Celem przebudowy struktury gospodarczej stworzone zostaną warunki, aby pracownik umysłowy i fizyczny - obok gwarancji znalezienia odpowiedniej i należycie honorowanej - mógł uczestniczyć w akcji upowszechnienia własności. Dla realizacji tego celu nastąpi:

- a/ poparcie przez Państwo prywatnej inicjatywy gospodarczej przy zakładaniu nowych, gospodarczo zdrowych warsztatów przemysłowych, rzemieślniczych i handlowych typu średniego i małego;
- b/ poparcie przez Państwo akcji-ułdoskonalenia pracy w drobnych warsztatach istniejących;
- c/ szeroka akcja budowlana po miastach i miasteczkach, mająca na celu zapewnienie ludności pracującej własnych mieszkań, gwarantujących kulturalne i zdrowe warunki mieszkaniowe;
- d/ krzewienie idei spółdzielczej i pomoc w organizowaniu spółdzielczości.

Polityka społeczna.

Celem polityki społecznej będzie pełne wyzwolenie człowieka pracy; jej zadaniem - takie kształtowanie społecznych warunków, aby jego wola, chęć i zamiłowanie do pracy oraz, co za tym idzie, możliwość ujawnienia swych wartości stale się potęgowały. Człowiek poczuje się wolnym od troski o pracę, o środki utrzymania, będzie mógł rozwijać się w obranym kierunku działalności. Pozbędzie się tak niszczących go dotychczas uczuć życiowej niepewności i zubożności; drogi do awansu społecznego staną przed nim otwarte. Praca będzie jego życiowym zadaniem, funkcją społeczną, prawem i obowiązkiem.

Człowiek, jego stan fizyczny i duchowy, jego kwalifikacje wysuną się na czoło spraw społecznych. Praca sama nie będzie towarem, człowiek pracy uzyska należną mu godność, wyzwoli się z jarzma najemnictwa. Zależność pracownika będzie tylko sprawą organizacji, wynikającą z podziału pracy, przestanie zaś być przejawem władzy człowieka nad człowiekiem. Stopniowo zetrą się różnice między pracą samodzielną i zależną, sprowadzą się do różnic w kwalifikacjach. Sztuczny przedział między pracą fizyczną i umysłową zostanie zarzucony, praca wykwalifikowana będzie specjalnie honorowana; zapewniona zostanie możliwość przechodzenia od pracy mniej do więcej kwalifikowanej. Prace przykre i ciężkie będą w miarę możliwości tak organizowane, by rozkładały się swym ciężarem na wszystkich.

Zorganizowany w związkach zawodowych i w samorządzie pracy, pracownik będzie uczestniczył w planowaniu społecznym i gospodarczym, w nadzorze i kontroli życia gospodarczego, w kontroli nad podziałem dochodu społecznego. Przez powołanie rad zakładowych jego życie i praca w zakładzie pracy staną się pełniejsze. Wzmocnienie reglamentacji w zbiorowym prawie pracy doprowadzi do zobiektywizowania płac, więc zapobiegnie nieuzasadnionym ich przerostom. Upowszechnienie ubezpieczeń społecznych i pomocy leczniczej oraz urealnienie opieki społecznej, zwłaszcza w zakresie pomocy rodzinie oraz opieki nad matką i dzieckiem, dopełnią system urzędów, zabezpieczających człowiekowi pracy wolność od niedostatku.

W okresie przejściowym - po zrzuceniu okupacji - polityka społeczna szczególnie nacisk położy na regenerację sił biologicznych najsłabszych warstw ludności i na ich pełne zatrudnienie. Pomoc lecznicza, pomoc i opieka nad powracającymi do kraju lub do swych siedzib, pomoc i opieka nad ofiarami terronu okupanta, zaopatrzenie w żywność i odzież, zapewnienie dachu nad głową i skierowanie do pracy, to najpilniejsze zadania tego okresu. Szczególnym zaś zadaniem będzie roztoczenie opieki nad dzieckiem i młodzieżą oraz pomoc rodzinie, zwłaszcza liczącej, w jej dążeniach do wyrównania zniszczeń fizycznych, duchowych i moralnych, jakich doznała młodzież podczas wojny.

Odbudowa i rozrządowa kultury i szkolnictwa.

Do naczelných zadań odrodzonego Państwa Polskiego należeć będzie usunięcie wiekowych zaniedbań w dziedzinie kultury i oświaty najszerszych mas społeczeństwa, spowodowanych przez niewolę, a pogiębionych przez rządy okupacyjne.

Akcja Państwa Polskiego obejmuje, w tym zakresie następujące działania:

- a/ szybką i szeroką odbudowę sieci szkolnictwa powszechnego, zawodowego, średniego i wyższego, udostępnienie go młodzieży wszystkich warstw społecznych i zapewnienie bezpłatnego kształcenia niezamocnym;
- b/ szeroką pomoc dla kształcącej się młodzieży, umożliwiającą zdobywanie im wiedzy bez względu na zamożność i środowisko w szczególności zdobywanie wykształcenia zdolnej młodzieży ze sfer chłopskich i robotniczych, gwarantującego im równy start życiowy;
- c/ szeroką akcją oświaty poza szkolnej;
- d/ zapewnienie warunków w najwyższym stopniu sprzyjających szybkiemu i samodzielnemu rozwojowi wszystkich gałęzi i dziedzin kultury, nauki i sztuki tak barbarzyńsko zniszczonych przez okupantów;
- e/ uspołecznienie i jaknajszersze upowszechnienie kultury, zapewniające wszystkim obywatelom Państwa korzystanie z dóbr duchowych Narodu Polskiego i całej ludzkości;
- f/ utworzenie samorządu kulturalno-oświatowego, celem zmobilizowania sił społecznych dla realizowania powyżej nakreślonych zadań.

Podane powyżej zasady dotyczą tylko spraw najgłówniejszych: ich celem jest pokazanie drogi, po której pójdzie w przyszłości Naród Polski.

Dokonanie tego słusznego dzieła będzie możliwe tylko wtedy, kiedy Polska uzyska należne jej ramy terytorialne, kiedy będzie silna i mocna. Tymczasem okres walki jeszcze trwa. Nie skończyła się ona jeszcze z odwiecznym wrogiem z Zachodu, gdy wschodni nasz sąsiad, nie zważając na wielki wkład Polski do walki Demokracji świata o wolność, nie zważając na czteroletnią bez przerwy walkę Polski z krwawym okupantem - sięga po odwieczne polskie Ziemie Wschodnie Rzplitej i chce narzucić Polsce swe wzory rządzenia.

Naród Polski jest zjednoczony w stanowczym przeciwstawieniu się tym niesłychanym uroszczeniom wschodniego sąsiada tak, jak zjednoczony jest w walce z wrogiem zachodnim.

Naród Polski wierzy głęboko w zwycięstwo prawa i sprawiedliwości i zdecydowanie odrzuca wszelką myśl ustępstw terytorialnych na Wschodzie.

Naród Polski, zjednoczony w umiłowaniu wolności i w dążeniu do niepodległości, przeciwstawia się również jednomyślnie i zdecydowanie wszelkim próbom narzucania nam wzoru rządzenia ze Wschodu.

Odębność naszą w zestawieniu z rosyjskim wschodem i germańskim barbarzyństwem cechuje tysiącletnia tradycja wolności i kultura chrześcijańska. Nasz obecny hart ma swe źródło również w tysiącletniej tradycji walk w obronie wolności i kultury Zachodu Europy.

Czekają nas jeszcze dni ciężkich prób i ofiar; w tym okresie musimy znaczyć: jedność i karność, wiarę we własne siły, wiarę w słuszność naszej sprawy i wiarę w naszą świetlaną przyszłość.

RADA JEDNOSTKI NARODOWEJ.

Warszawa, dn. 15 marca 1944.-